

RAPORT - II/P/2011

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU
3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
5. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
6. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
7. WNIOSKI

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami) jednym z zadań w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Raport pełni dwie funkcje: z jednej strony opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się na różnych aspektach jego nierównowagi, z drugiej zaś pozwala na formułowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu popytu na pracę i podaży pracy.

Celem niniejszego opracowania jest sformułowanie wniosków, ocen oraz prognoz niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań urzędu pracy. Szczegółowe cele w tym zakresie to:

- określenie odpowiednich kierunków szkolenia dla bezrobotnych zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń;
- planowanie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu;
- ułatwienie realizacji programów aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia;
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Poprzez wskazanie kierunków rozwoju rynku pracy oraz ukazanie zmian zarówno w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych jak i w strukturze składanych przez pracodawców ofert pracy, niniejsza analiza może okazać się pomocna dla organów administracji samorządowej, pracodawców oraz dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. Może bowiem ułatwić podjęcie decyzji o wyborze zawodu przez osoby uczące się, kierunku zmiany doskonalenia zawodowego, uruchomieniu nowego kierunku kształcenia, jak również wskazać w jakich zawodach najłatwiej na lokalnym rynku pracy o pracowników.

Niniejsze opracowanie zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia na poziomie szkoły oraz szkoleń na poziomie urzędów pracy i innych instytucji

szkoleniowych, aby wpływały one w sposób korzystny na procesy zachodzące na rynku pracy.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe zostały wyznaczone w oparciu o wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy. Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie. Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast przez zawód w równowadze należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie, jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU – STAN NA 31.12.2010 r.

W Bytomiu na koniec grudnia 2011 r. zarejestrowanych było **10.707** osób. Stopa bezrobocia na koniec grudnia wyniosła **19,1%** i jest jedną z największych w województwie śląskim.

Tabela 1. Bezrobotni – ogółem w 2011 r.*

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	10.250	10.622	10.914	11.067	10.792	10.464	10.290	10.230	10.190	10.196	10.352	10.707
Stopa procentowa [%]	18,4	19,0	19,4	19,6	19,2	18,7	18,5	18,4	18,3	18,4	18,6	19,1

* skorygowana stopa bezrobocia według województw, podregionów i powiatów od stycznia do sierpnia 2011 r. Korekta stopy bezrobocia wynika z ustalenia ostatecznej liczby pracujących poza rolnictwem indywidualnym na podstawie badań prowadzonych poprzez przedsiębiorstwa według stanu w dniu 31.XII 2010 r. oraz z uwzględnia najnowsze dane dot. pracujących w rolnictwie indywidualnym tj. wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010r.

Tabela 2. Bezrobotni – ogółem w 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	9.557	9.931	9.998	9.830	9.693	9.465	9.317	9.240	9.516	9.557	9.302	9.879
Stopa procentowa [%]	17,0	17,6	17,7	17,4	17,2	16,8	16,6	16,5	16,9	17,0	16,5	17,4

Osoby, które dotychczas nie pracowały, to 19,8% (stan na grudzień 2011 r.), ogółem zarejestrowanych osób w Bytomiu. Liczba ta stanowi blisko 1/5 wszystkich osób zarejestrowanych i jest ona wyższa o 0,4% w porównaniu do poprzedniego roku.

Tabela 3. Osoby dotychczas niepracujące w 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	2.006	2.019	2.112	2.152	2.106	2.021	2.023	2.036	2.112	2.073	2.115	2.119
Procent z ogółu [%]	19,6	19,0	19,3	19,4	19,5	19,3	19,6	19,9	20,7	20,3	20,4	19,8

Tabela 4. Osoby dotychczas niepracujące w 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	1.963	1.983	1.964	1.888	1.855	1.821	1.841	1.843	1.983	1.942	1.873	1.915
Procent z ogółu [%]	20,5	19,9	19,6	19,2	19,1	19,2	19,8	19,9	20,8	20,3	20,1	19,4

Osoby pozostające długotrwale bez pracy, to znaczna liczba zarejestrowanych w Urzędzie. Na koniec grudnia ubiegłego roku stanowiły one 58,0% ogółu osób zarejestrowanych w Bytomiu i jest to wzrost o blisko 6% w stosunku do 2010 r.

Tabela 5. Długotrwale bezrobotni w 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	5.362	5.462	5.687	5.829	5.807	5.726	5.793	5.754	5.786	5.834	5.922	6.210
Procent z ogółu [%]	52,3	51,4	52,1	52,7	53,8	54,7	56,3	56,2	56,8	57,2	57,2	58,0

Tabela 6. Długotrwale bezrobotni w 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	4.501	4.413	4.456	4.411	4.447	4.399	4.451	4.511	4.667	4.780	4.680	5.145
Procent z ogółu [%]	47,1	44,4	44,6	44,9	45,9	45,8	47,8	48,8	49,0	50,0	50,3	52,1

Brak kwalifikacji zawodowych skutecznie uniemożliwia znalezienie zatrudnienia. Jest także dużym utrudnieniem w świadczeniu pomocy przez służby Powiatowego Urzędu Pracy. Średni procent osób bez kwalifikacji zawodowych za rok 2011 wyniósł 37,5% (wzrost o 2,3% w stosunku do roku wcześniejszego), co stanowi ponad 1/3 wszystkich osób zarejestrowanych.

Tabela 7. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych w 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	3.625	3.776	3.907	4.172	4.114	4.038	3.946	3.908	3.921	3.890	3.959	4.031
Procent z ogółu [%]	35,4	35,5	35,8	37,7	38,1	38,6	38,3	38,2	38,5	38,1	38,2	37,6

Tabela 8. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych w 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	3.396	3.513	3.559	3.539	3.514	3.484	3.357	3.279	3.396	3.392	3.369	3.482
Procent z ogółu [%]	35,5	35,4	35,6	36,0	36,3	36,8	36,0	35,9	35,9	35,5	36,2	35,2

Osoby bez doświadczenia zawodowego to głównie absolwenci, ale także inne osoby, które wcześniej nie pracowały. Z danych statystycznych wynika, iż na koniec grudnia zarejestrowanych było w Bytomiu 2.895 takich osób. W ujęciu procentowym stanowiło to 27,0% ogółu zarejestrowanych i jest to nieznaczny wzrost o 0,4% licząc rok do roku (26,6% stan na koniec grudnia 2010 r.). Głównym czynnikiem, który wpłynął na ten wzrost jest mniejsza ilość środków pieniężnych, które były przekazane na zorganizowanie w 2011 r. form refundowanych (głównie staży), które bezpośrednio przyczyniają się do zdobycia doświadczenia zawodowego jego uczestników.

Tabela 9. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego w 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	2.759	2.805	2.917	2.972	2.909	2.794	2.774	2.775	2.858	2.813	2.869	2.895
Procent z ogółu [%]	26,9	26,4	26,7	26,8	26,9	26,7	26,9	27,1	28,0	27,6	27,7	27,0

Tabela 10. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego w 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	2.727	2.773	2.731	2.623	2.577	2.530	2.544	2.508	2.650	2.614	2.553	2.634
Procent z ogółu [%]	28,5	27,9	27,3	26,9	26,6	26,7	27,3	27,1	27,8	27,3	27,4	26,6

Blisko 7 tysięcy osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu należy do kategorii osób bez wykształcenia średniego. Stanowią oni 68,6% ogółu, zaś ich liczba wzrosła o 501 osób w stosunku do roku 2010.

Tabela 11. Bezrobotni bez wykształcenia średniego w 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	7.088	7.315	7.537	7.594	7.419	7.228	7.076	6.972	6.992	6.998	7.133	7.348
Procent z ogółu [%]	69,1	68,9	69,0	68,6	68,7	69,1	68,8	68,1	68,6	68,6	68,9	68,6

Tabela 12. Bezrobotni bez wykształcenia średniego w 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	6.600	6.775	6.875	6.803	6.679	6.555	6.456	6.377	6.584	6.611	6.465	6.840
Procent z ogółu [%]	69,0	68,2	68,8	69,2	68,9	69,3	69,3	69,0	69,2	69,2	69,5	69,2

Kolejną kategorią są osoby samotnie wychowujące dzieci. W Bytomiu liczba takich osób na koniec grudnia wyniosła 1.756 (wzrost o ponad 150 osób licząc rok do roku).

Oprócz braku wykształcenia i kwalifikacji zawodowych to właśnie opieka nad dzieckiem jest najczęstszą przyczyną niezatrudniania kandydatów przez pracodawców. Osoby takie niechętnie też, podobnie jak długotrwale bezrobotni, chcą wprowadzać w swoim życiu zmiany i mają małą motywację do aktywnego poszukiwania pracy. Warto również podkreślić, że liczba osób samotnie wychowujących dziecko do 18 roku życia, jest najwyższa w całym województwie śląskim.

Tabela 13. Samotnie wychowujący, co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia w 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	1.630	1.667	1.710	1.739	1.725	1.682	1.654	1.690	1.701	1.691	1.715	1.756
Procent z ogółu [%]	15,9	15,7	15,7	15,7	16,0	16,1	16,1	16,5	16,7	16,6	16,6	16,4

Tabela 14. Samotnie wychowujący, co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia w 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	1.534	1.517	1.537	1.508	1.514	1.509	1.489	1.494	1.574	1.568	1.525	1.605
Procent z ogółu [%]	16,0	15,3	15,4	15,3	15,6	15,9	15,9	16,2	16,5	16,4	16,4	16,2

Problem ze znalezieniem pracy mają osoby, które w przeszłości pozbawione były wolności. Mogą one wynikać z braku kwalifikacji czy doświadczenia. W Bytomiu na koniec grudnia zarejestrowanych było 540 osób (wzrost o 54 osoby w stosunku do 2010 roku). Warto również podkreślić, iż osoby zarejestrowane po odbyciu kary pozbawienia wolności są najliczniejszą grupą w porównaniu do innych Urzędów z terenu województwa.

Tabela 15. Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia - 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	520	524	549	564	556	545	516	516	507	505	519	540
Procent z ogółu [%]	5,1	4,9	5,0	5,1	5,1	5,2	5,0	5,0	5,0	4,9	5,0	5,0

Tabela 16. Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia - 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	445	446	467	457	451	459	462	452	467	452	462	486
Procent z ogółu [%]	4,6	4,5	4,8	4,6	4,6	4,8	4,9	4,9	4,9	4,7	4,9	4,9

Na uwagę zasługuje fakt, iż ponad połowę osób zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie stanowią kobiety i ta tendencja utrzymuje się od wielu lat.

Tabela 17. Bezrobotne kobiety – ogółem w 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	5.664	5.831	6.027	6.190	6.118	5.967	5.888	5.922	5.874	5.892	5.960	6.147
Procent z ogółu [%]	55,2	54,9	55,2	55,9	56,7	57,0	57,2	57,9	57,6	57,8	57,6	57,4

Tabela 18. Bezrobotne kobiety – ogółem w 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	5.311	5.424	5.472	5.389	5.371	5.272	5.220	5.252	5.473	5.465	5.175	5.534
Procent z ogółu [%]	55,6	54,6	54,7	54,8	55,4	55,7	56,0	56,8	57,5	57,2	55,6	56,0

Dużą grupę osób stanowią kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (jest to 16,0% - 1.717 osób, wg stanu na koniec 2011 roku).

Porównując liczbę kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka można zauważyć, że tendencja jest podobna, tzn. od początku roku (zarówno 2010 jak i 2011) sukcesywnie wzrastała ich liczba (w przypadku 2010 roku o 103 osoby, natomiast w 2011 roku od stycznia do grudnia o 265 osób). Równocześnie warto zauważyć, że oprócz osób, które nie podjęły zatrudnienia po opuszczeniu zakładu karnego jest to najliczniejsza grupa osób w województwie śląskim.

Tabela 19. Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka - 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	1.452	1.446	1.495	1.637	1.642	1.630	1.631	1.669	1.678	1.670	1.696	1.717
Procent z ogółu [%]	14,2	13,6	13,7	14,8	15,2	15,8	15,8	16,3	16,5	16,4	16,4	16,0

Tabela 20. Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka - 2010 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	1.468	1.430	1.432	1.419	1.435	1.441	1.459	1.480	1.542	1.551	1.507	1.571
Procent z ogółu [%]	15,4	14,4	14,3	14,4	14,8	15,2	15,7	16,0	16,2	16,2	16,2	15,9

Osoby niepełnosprawne stanowią niewielką zarejestrowaną grupę osób bezrobotnych. Porównując liczbę zarejestrowanych osób w 2010 i 2011 roku można zauważyć, że pomimo większej liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2011 roku (średnia roczna 478 osób), odsetek osób w ujęciu procentowym był większy w 2010 roku (średnio rocznie wyniósł 4,8%), zaś w 2011 roku (4,5%).

Tabela 21. Bezrobotni niepełnosprawni w 2011 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	467	464	479	488	482	474	470	459	476	483	479	519
Procent z ogółu [%]	4,5	4,4	4,4	4,4	4,5	4,5	4,6	4,5	4,7	4,7	4,6	4,8

Tabela 22. Bezrobotni niepełnosprawni w 2010 r.

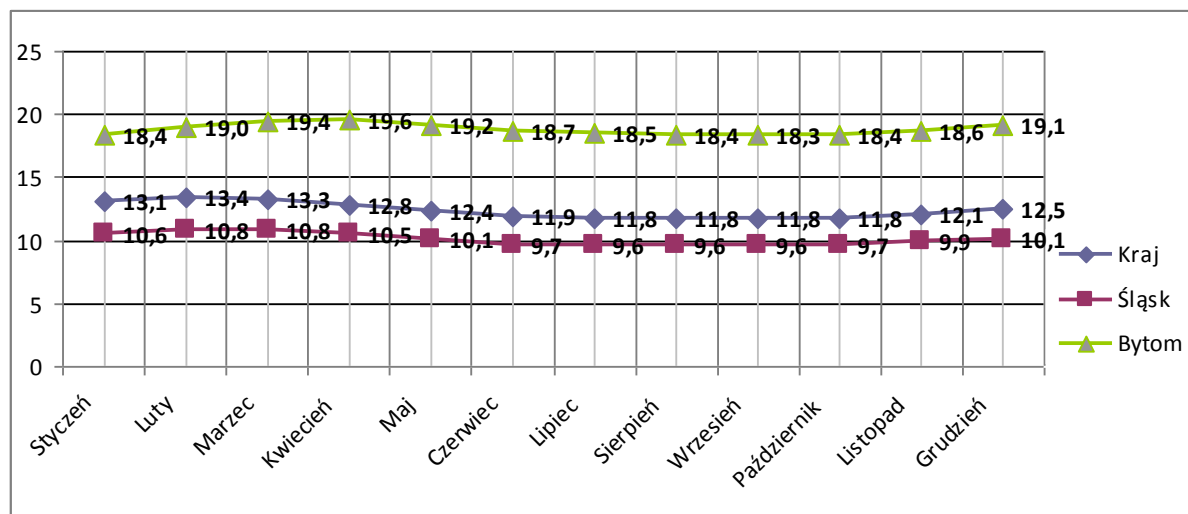
Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	473	463	471	458	472	444	542	460	468	464	437	471
Procent z ogółu [%]	4,9	4,7	4,7	4,6	4,9	4,7	4,8	5,0	4,9	4,8	4,7	4,8

Wielkość bezrobocia i stopa bezrobocia.

Spośród **10.707** osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu na koniec grudnia 2011 r.:

- 6.147 (57,4%) stanowiły kobiety,
- 8.588 (80,2%) osób poprzednio pracowało,
- 237 (2,2%) osób zwolniono z przyczyn zakładu pracy,
- 958 (8,9%) posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych,
- 1.844 (17,2%) bezrobotnych to młodzież w wieku 18 -24 lata,
- 519 (4,8%) to osoby niepełnosprawne,
- 6.210 (58,0%) to osoby długotrwale bezrobotne,
- 2.632 (24,6%) to osoby powyżej 50 roku życia,
- 1.756 (16,4%) to osoby samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- 4.031 (37,6%) to osoby bez kwalifikacji zawodowych,
- 2.895 (27,0%) to osoby bez doświadczenia zawodowego.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w Bytomiu na tle województwa i kraju w okresie styczeń-grudzień 2011 r.

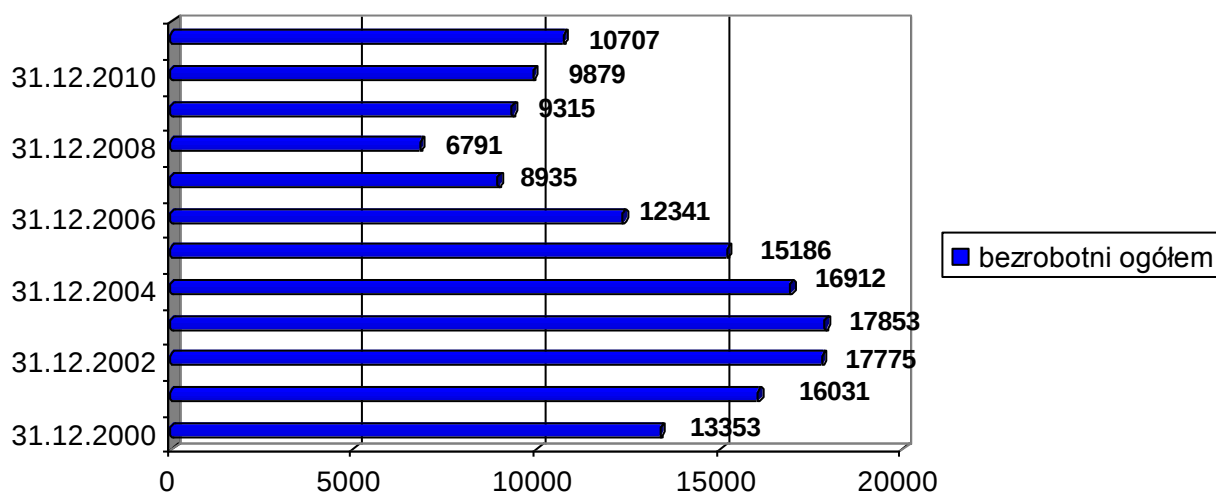

* Dane statystyczne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach

Tabela 23. Stopa bezrobocia oraz liczba osób bezrobotnych w Bytomiu i wybranych miastach województwa śląskiego na tle kraju - grudzień 2011 r.

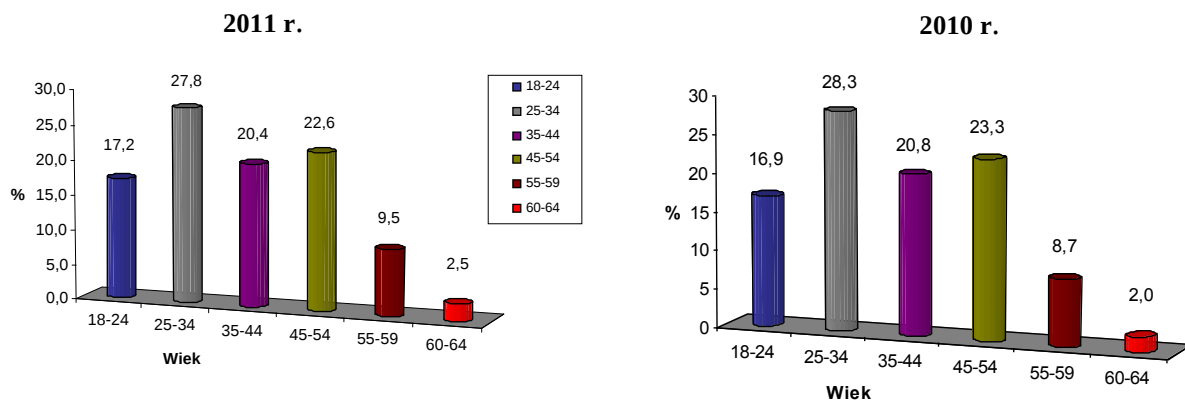
Stopa bezrobocia [%]	31.01.2011 r.	28.02.2011 r.	31.03.2011 r.	30.04.2011 r.	31.05.2011 r.	30.06.2011 r.	31.07.2011 r.	31.08.2011 r.	30.09.2011 r.	31.10.2011 r.	30.11.2011 r.	31.12.2011 r.	Liczba osób bezrobotnych /stan na 31.12.2011 r./
Kraj	13,1	13,4	13,3	12,8	12,4	11,9	11,8	11,8	11,8	11,8	12,1	12,5	1 983 000
woj. śląskie	10,6	10,8	10,8	10,5	10,1	9,7	9,6	9,6	9,6	9,7	9,9	10,1	177 465
Bytom	18,4	19,0	19,4	19,6	19,2	18,7	18,5	18,4	18,3	18,4	18,6	19,1	10 707
Katowice	4,1	4,3	4,4	4,3	4,3	4,1	4,0	4,0	4,1	4,2	4,3	4,3	8 786
Chorzów	12,5	12,7	12,9	12,4	11,8	11,0	10,6	10,6	10,7	10,7	10,8	11,0	4 459
Gliwice	7,2	7,4	7,3	7,2	7,0	6,6	6,6	6,5	6,5	6,5	6,5	6,6	6 407
Zabrze	13,3	13,2	13,2	12,8	12,6	12,1	12,2	12,2	12,3	12,0	12,1	12,5	7 751
Ruda Śląska	9,1	9,3	9,1	8,9	8,5	8,1	7,9	7,7	8,1	8,0	8,1	8,2	3 828
Sosnowiec	15,0	15,7	15,6	14,9	14,4	13,8	13,2	13,0	13,0	13,0	13,3	13,4	10 299
Częstochowa	12,0	12,4	12,4	11,9	11,6	11,2	11,1	11,3	11,3	11,4	11,7	11,9	13 909
p. Tarnogórski	12,0	12,3	12,2	11,8	11,4	10,8	10,6	10,4	10,5	10,5	10,7	11,0	5 351
p. Będziński	15,1	15,2	15,7	15,2	14,4	14,0	13,8	13,7	13,8	13,8	14,3	14,4	7 110

Wykres 2. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Bytomiu w okresie grudzień 2000 – 2011 r.

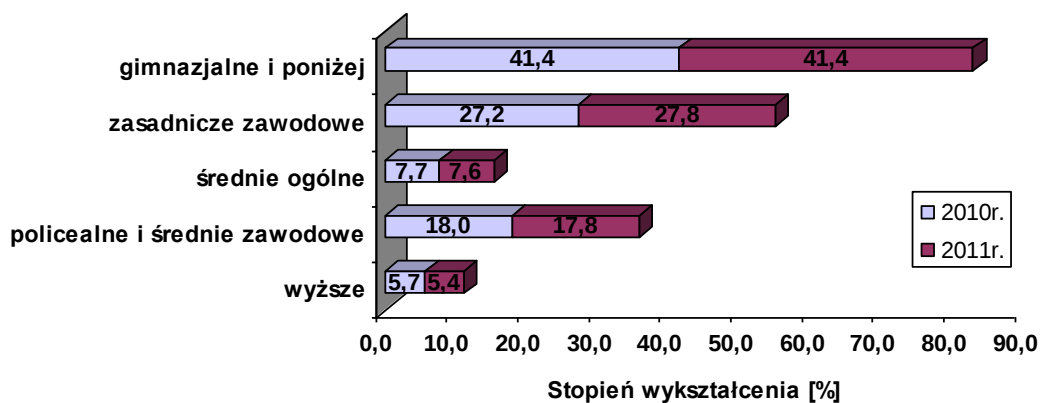

Struktura bezrobocia wg wieku, wykształcenia, czasu pozostawiania bez pracy w 4 kwartale 2011r.

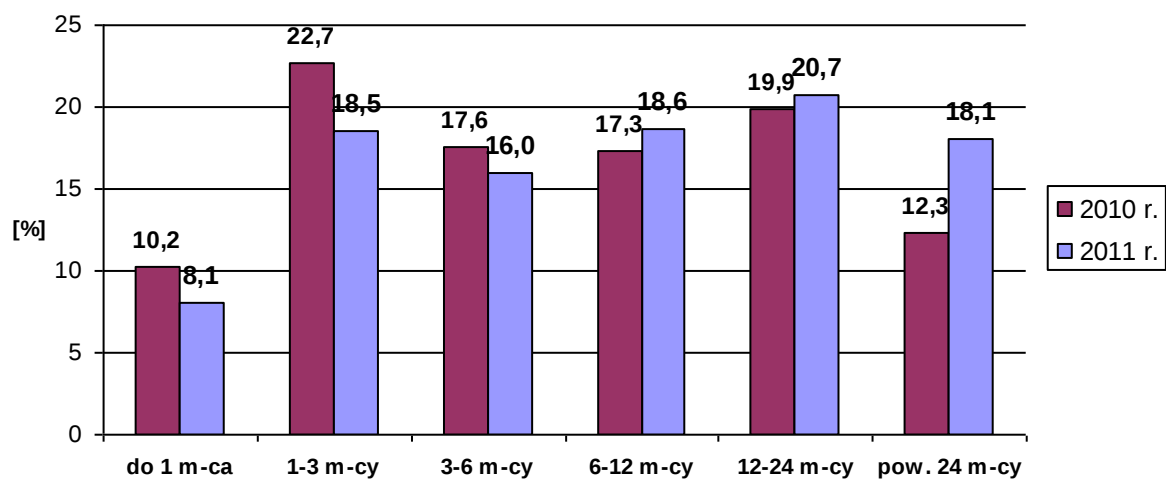
Wykres 3. Struktura bezrobotnych w Bytomiu wg wieku - stan na grudzień 2011 i 2010 r.

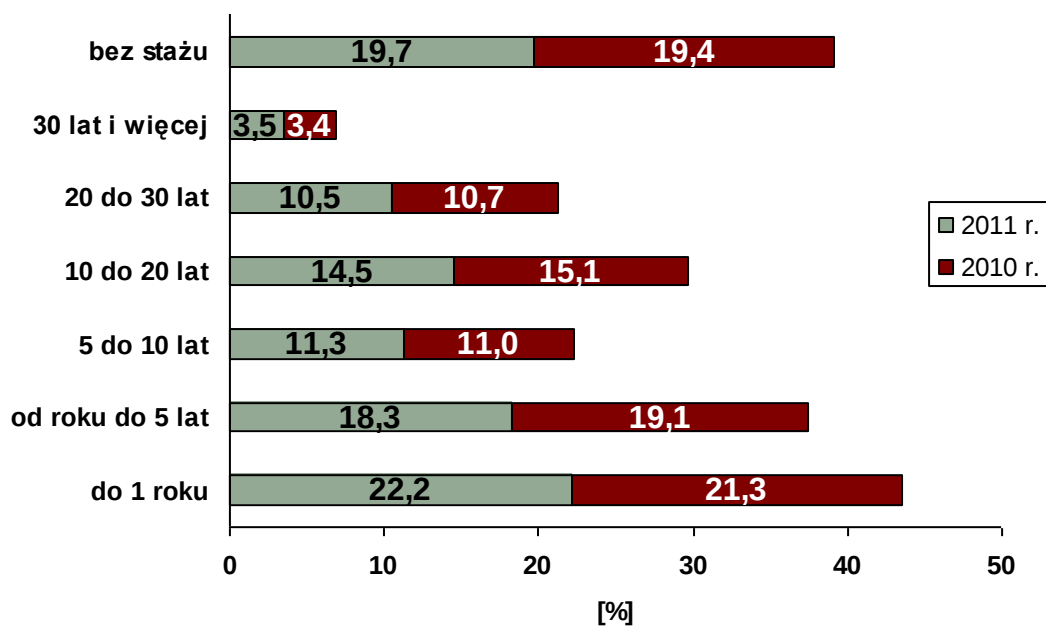
Wykres 4. Struktura bezrobotnych w Bytomiu wg wykształcenia – porównanie grudzień 2010 – 2011 r.

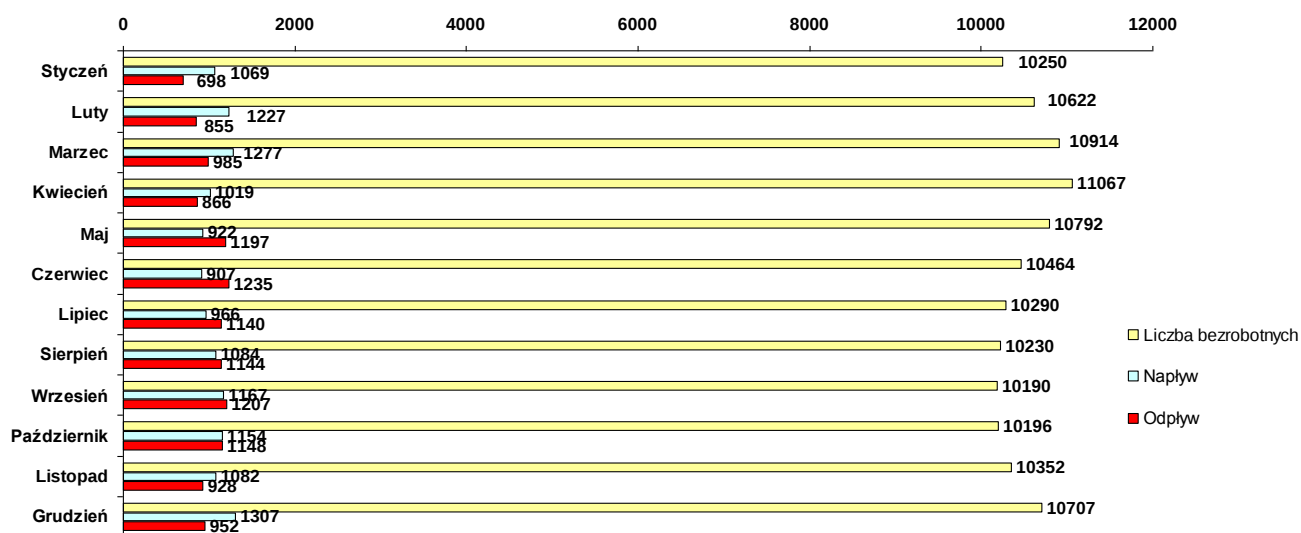
Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy– stan na grudzień 2011 r. w porównaniu do grudnia 2010 r.

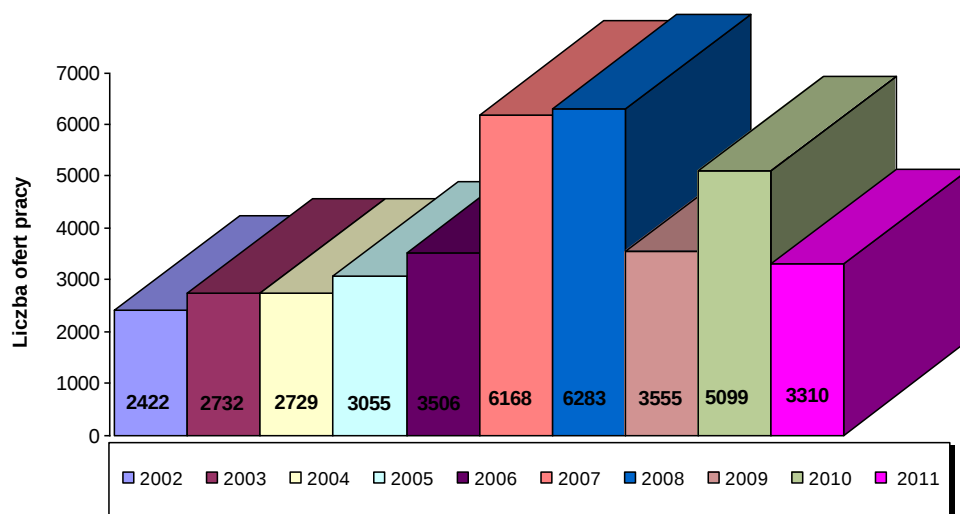
Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy – porównanie grudzień 2011 - 2010 r.

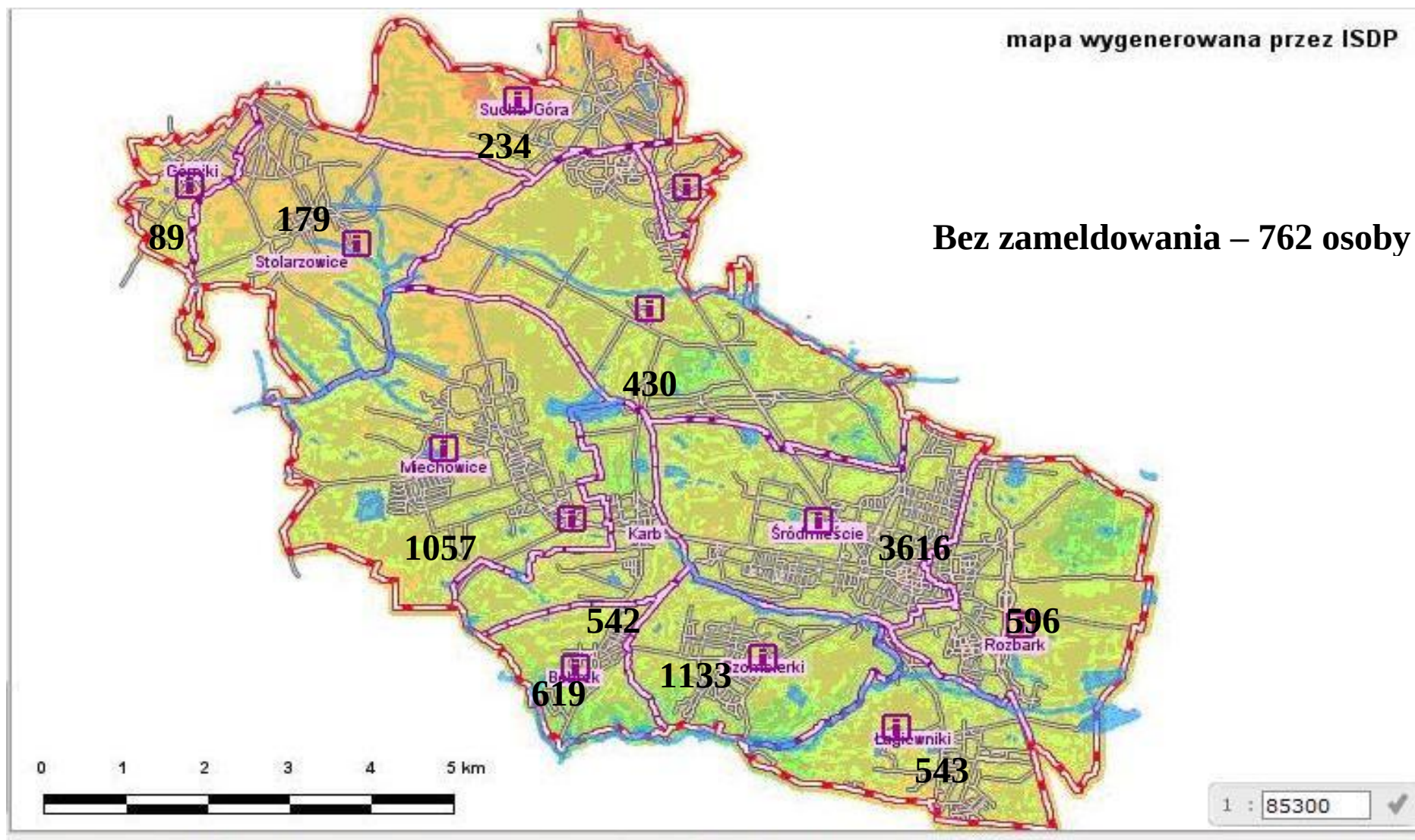

Wykres 7. Struktura bezrobotnych –napływ i odpływ bezrobocia – stan na grudzień 2011 r.

Wykres 8. Liczba ofert pracy – w latach 2002 – 2011 r.

* Źródło: badania własne

Wykres 9. Liczba bezrobotnych w ujęciu dzielnicowym – stan na grudzień 2011 r.

3. ANALIZA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Analizując strukturę bezrobocia wg grup zawodowych w Bytomiu w stosunku do ogólnej grupy bezrobotnych, można określić następujące grupy zawodów występujące najliczniej i najrzadziej na lokalnym rynku pracy.

Tabela 24. Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	52	Sprzedawcy i pokrewni	13,18%	22,07%
2	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	9,97%	2,03%
3	51	Pracownicy usług osobistych	9,05%	13,04%
4	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	8,52%	11,54%
5	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,89%	0,99%
6	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	6,43%	3,83%
7	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,39%	3,04%
8	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	5,07%	1,22%
9	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,52%	6,90%
10	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	3,98%	6,94%

Wymienione w tabeli grupy zawodów są grupami dominującymi. Reprezentanci tych grup stanowią 73,05% wszystkich osób bezrobotnych.

Tabela 25. Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najrzadziej występujące zawody

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,02%	0,02%
2	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,05%	0,00%
3	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,05%	0,06%
4	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,07%	0,09%
5	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,14%	0,13%
6	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,17%	0,04%
7	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,17%	0,09%
8	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,17%	0,18%
9	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,25%	0,32%
10	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,37%	0,66%

Przedstawione powyżej 10 grup zawodów reprezentowane jest przez zaledwie 1,51% ogółu bezrobotnych.

Struktura bezrobotnych absolwentów kształtuje się zdecydowanie inaczej. Najliczniej reprezentowane grupy zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najliczniej występujące zawody wśród absolwentów

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	51	Pracownicy usług osobistych	12,76%	18,62%
2	52	Sprzedawcy i pokrewni	11,06%	16,55%
3	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych	10,21%	9,65%

		i zarządzania		
4	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	8,51%	8,27%
5	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	7,65%	9,65%
6	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	7,23%	4,82%
7	23	Specjaliści nauczania i wychowania	5,95%	7,58%
8	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	5,10%	0,68%
9	32	Średni personel do spraw zdrowia	4,68%	5,51%
10	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,25%	3,44%

Dane te odzwierciedlają zbliżoną strukturę wykształcenia młodzieży w stosunku do ogółu bezrobotnych. Większość zarejestrowanej młodzieży posiada kwalifikacje wynikające wprost z legitymowania się wykształceniem wyższym lub średnim. Podane grupy obejmują 77,44% ogółu absolwentów.

Analizując bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu według zawodów stwierdza się, że w 2011 roku, ponownie najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym lub niższym. Wymienione w poniższej tabeli zaledwie 20 zawodów agregują 6 342 osób, które stanowią 59,2% wszystkich zarejestrowanych osób.

Tabela 27. Struktura bezrobocia wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	000000	Bez zawodu	2907	1816
2	522301	Sprzedawca	821	762
3	722204	Ślusarz	277	13

4	753105	Krawiec	253	246
5	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	232	0
6	512001	Kucharz	213	178
7	331403	Technik ekonomista	204	185
8	911207	Sprzątaczką biurową	193	192
9	711202	Murarz	159	1
10	931301	Robotnik budowlany	124	6
11	411004	Technik prac biurowych	119	109
12	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	116	75
13	311504	Technik mechanik	114	17
14	751201	Cukiernik	100	83
15	514101	Fryzjer	99	96
16	753303	Szwaczka	88	87
17	515303	Robotnik gospodarczy	87	34
18	723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	82	0
19	515301	Gospodarz domu	80	65
20	432103	Magazynier	74	30

4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Struktura napływu bezrobotnych według zawodów w minionym roku odzwierciedla grupy zawodów generujących bezrobocie.

Zdecydowanie największy napływ bezrobotnych odnotowuje się w grupach zawodów związanych z przemysłem i usługami. 10 dominujących grup zawodów agreguje 69,69% ogółu bezrobotnych.

Tabela 28. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych – największy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	52	Sprzedawcy i pokrewni	12,03%	21,22%
2	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	9,60%	1,59%
3	51	Pracownicy usług osobistych	8,57%	12,49%
4	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	7,83%	4,08%
5	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	7,74%	9,58%
6	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,79%	0,82%
7	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	5,11%	8,26%
8	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,27%	0,77%
9	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,21%	2,10%
10	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	3,49%	4,87%

W najmniejszym stopniu bezrobocie generują grupy zawodów związane z leśnictwem rolnictwem, rybołówstwem, co ma związek z profilem gospodarczym Bytomia oraz grupy zawodów związane z wysokimi kwalifikacjami pracowników, dotyczące kadry zarządzającej.

Tabela 29. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych – najmniejszy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	62	Leśnicy i rybacy	0,02%	0,00%
1	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,02%	0,025
2	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,02%	0,00%
4	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,04%	0,00%
5	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,06%	0,08%
6	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,09%	0,06%
7	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,13%	0,14%
8	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,24%	0,29%
9	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,24%	0,29%
10	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,32%	0,60%

Napływ bezrobotnych absolwentów kształtował się nieco inaczej. Największy napływ odnotowano w grupach zawodów związanych z wykształceniem średnim. Znaczną część stanowiły osoby z grup zawodowych „specjaliści”. Do tej grup zalicza się między innymi Specjaliści z dziedziny prawa, nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, spraw zdrowia, dziedzin społecznych i kultury, nauczania i wychowania, pracowników ds. ekonomicznych i zarządzania.

10 dominujących grup obejmuje 76,17% ogółu absolwentów.

Tabela 30. Struktura napływu bezrobotnych absolwentów wg grup zawodowych – największy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	51	Pracownicy usług osobistych	9,69%	12,98%
2	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	9,28%	6,49%
3	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	9,28%	9,52%
4	52	Sprzedawcy i pokrewni	9,15%	14,06%
5	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	8,74%	10,38%
6	23	Specjaliści nauczania i wychowania	8,07%	11,03%
7	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	6,59%	8,00%
8	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	5,92%	1,51%
9	22	Specjaliści do spraw zdrowia	5,24%	6,27%
10	32	Średni personel do spraw zdrowia	4,17%	4,54%

Nie zanotowano napływu dotyczącego absolwentów w następujących grupach zawodowych:

- Leśnicy i rybacy,
- Kierownicy do spraw zarządzania i handlu,
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie,
- Kierownicy do spraw produkcji i usług,
- Kierownicy do spraw zarządzania i handlu,
- Pozostali pracownicy obsługi biura,
- Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki,
- Monterzy,
- Rolnicy produkcji towarowej.

Analiza napływu bezrobotnych według zawodów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu wskazuje, że w 2011 roku najliczniej rejestrowały się osoby z wykształceniem zawodowym lub niższym. Wymienione w poniższej tabeli zaledwie 20 zawodów agregują 7 699 osób, które stanowią 58,4% wszystkich noworejestrowanych osób, których było 13 181.

Tabela 31. Struktura napływu bezrobotnych wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	000000	Bez zawodu	3970	2019
2	522301	Sprzedawca	835	772
3	722204	Ślusarz	312	15
4	331403	Technik ekonomista	282	248
5	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	245	0
6	753105	Krawiec	220	212
7	512001	Kucharz	205	156
8	711202	Murarz	184	2
9	311504	Technik mechanik	159	12
10	911207	Sprzątaczką biurową	156	155
11	931301	Robotnik budowlany	151	6
12	411004	Technik prac biurowych	135	123
13	514101	Fryzjer	122	117
14	751201	Cukiernik	117	85
15	311204	Technik budownictwa	108	30
16	723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	106	1
17	512002	Kucharz małej gastronomii	102	67
18	311408	Technik elektronik	100	4
19	751204	Piekarz	96	20
20	432103	Magazynier	94	32

Napływ bezrobotnych absolwentów kształtował się inaczej. Największy napływ odnotowano w zawodach związanych z wykształceniem średnim. 20 dominujących zawodów obejmuje 64,86% ogółu noworejestrowanych absolwentów, których łącznie było 1 184.

Tabela 32. Struktura napływu bezrobotnych absolwentów wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodów	Nazwa zawodu	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	000000	Bez zawodu	441	235
3	522301	Sprzedawca	49	47
2	235107	Pedagog	43	35
4	331403	Technik ekonomista	32	24
5	514101	Fryzjer	25	25
6	512002	Kucharz małej gastronomii	18	10
7	422402	Technik hotelarstwa	16	15
8	228301	Fizjoterapeuta	16	11
9	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	14	0
10	242217	Specjalista administracji publicznej	14	11
11	242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	12	7
12	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	11	8
13	514207	Technik usług kosmetycznych	11	11
14	711202	Murarz	10	0
15	411004	Technik prac biurowych	10	4
16	351203	Technik informatyk	10	2
17	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	10	7
18	311204	Technik budownictwa	9	1
19	251902	Specjalista zastosowań informatyki	9	2
20	311504	Technik mechanik	8	0

5. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Od 2004 roku zauważalny był bardzo duży wzrost liczby ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu. W roku 2008 zgłoszono 6.283 ofert pracy (co jest wartością największą w przeciągu ostatnich lat). W roku 2009 z racji światowego kryzysu i recesji na rynku pracy, liczba ofert drastycznie spadła do poziomu z roku 2006 i wyniosła 3.555 ofert. W roku 2010 z racji poprawy koniunktury w gospodarce liczba ofert pracy zwiększyła się i wynosiła 5.099 ofert, jednakże w 2011 roku ponownie zbliżyła się do poziomu sprzed dwóch lat i wyniosła 3.310 ofert.

Tabela 33. Liczba ofert pracy w latach 2004-2011

	Oferty pracy w 2004 r.	Oferty pracy w 2005 r.	Oferty pracy w 2006 r.	Oferty pracy w 2007 r.	Oferty pracy w 2008 r.	Oferty pracy w 2009 r.	Oferty pracy w 2010 r.	Oferty pracy w 2011 r.
Ogółem:	2.729	3.055	3.506	6.168	6.283	3.555	5.099	3.310

Z analizy struktury ofert pracy wg grup zawodowych wynika, iż najczęściej składane były oferty pracy w handlu, usługach, budownictwie i przemyśle. 10 dominujących grup zawodowych agregują 74,91% ogółu ofert pracy.

Tabela 34. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych – najczęściej składane oferty

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grup zawodowych	Oferty pracy zgłoszone w 2011 roku
1	51	Pracownicy usług osobistych	16,58%
2	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	11,09%
3	52	Sprzedawcy i pokrewni	8,48%
4	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	8,16%
5	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	6,59%
6	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	6,36%

7	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	5,01%
8	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,37%
9	54	Pracownicy usług ochrony	4,34%
10	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,89%

Ze względu na profil gospodarczy Bytomia, nie odnotowano żadnych ofert pracy w grupie zawodów: „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”.

Ranking zawodów, w których złożono najwięcej ofert pracy w Bytomiu w roku 2011 r. prezentuje się następująco:

1. robotnik gospodarczy – **399** ofert pracy,
2. Technik prac biurowych - **239** ofert pracy,
3. Sprzątaczką biurową - **166** ofert pracy,
4. Sprzedawca – **116** ofert pracy,
5. Pracownik ochrony fizycznej bez licencji – **111** ofert pracy,
6. Robotnik budowlany – **99** ofert pracy,
7. Murarz – **98** ofert pracy,
8. Pozostali pracownicy przy pracach prostych – **90** ofert pracy,
9. Przedstawiciel handlowy – **56** ofert pracy,
10. Telemarketer – **46** ofert pracy,
11. Technik administracji – **36** ofert pracy,
12. Cieśla – **35** ofert pracy,
13. Opiekun w domu pomocy społecznej – **32** oferty pracy,
14. Magazynier – **32** oferty pracy,
15. Ślusarz – **31** ofert pracy,
16. Pomoc kuchenna – **31** ofert pracy,
17. Kierowca samochodu ciężarowego – **29** ofert pracy,
18. Zbrojarz – **27** ofert pracy,
19. Dekarz – **25** ofert pracy,
20. Elektryk – **25** ofert pracy.

6. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analiza porównawcza ofert pracy i bezrobotnych wg zawodów pozwala wskazać zawody „nadwyżkowe” i „deficytowe” wśród zarejestrowanych bezrobotnych.

Dane zawarte w zestawieniu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2011 roku pokazują, że rynek pracy Bytomiu związany jest przede wszystkim z problematyką zawodów nadwyżkowych.

Spośród 895 zawodów, które występują na bytomskim rynku pracy, aż 131 pozycji klasyfikuje się jako zawody nadwyżkowe, 27 pozycje stanowią zawody zrównoważone, natomiast 59 zawodów zalicza się do zawodów deficytowych. Pozostałe 678 zawodów to takie, gdzie występuje sytuacja napływu ofert przy jednoczesnym braku rejestracji osób, bądź odwrotnie.

Na przykładnie dużych grup zawodów wygląda to następująco:

Tabela 35. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych wg grup zawodów

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Nadwyżka /deficyt
1	2	3	4	5
1	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000	Zawody nadwyżkowe
2	35	Technicy informatycy	0,0133	
3	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0360	
4	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0406	
5	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0539	
6	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,0755	
7	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0870	
8	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,1108	
9	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1111	
10	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,1156	
11	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,1244	
12	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1429	
13	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,1538	
14	74	Elektrycy i elektronicy	0,1564	

15	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,2056	
16	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2237	
17	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,2381	
18	82	Monterzy	0,2500	
19	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,2569	
20	42	Pracownicy obsługi klienta	0,2712	
21	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,2785	
22	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,3505	
23	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,3855	
24	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4353	
25	62	Leśnicy i rybacy	0,5000	
26	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,5000	
27	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,5000	
28	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,5511	
29	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,6392	
30	51	Pracownicy usług osobistych	0,6532	
31	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,6957	
32	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,8300	
33	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,0333	Zawód zrównoważony
34	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,2333	Zawody deficytowe
35	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	1,2500	
36	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	1,3583	
37	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	1,4444	
38	54	Pracownicy usług ochrony	1,6463	
39	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	1,6667	
40	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,7333	

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono zawody nadwyżkowe uszeregowane wg wielkości nadwyżki osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2011 roku do liczby ofert pracy pozyskanych w analogicznym okresie przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu.

Tabela 36. Zawody nadwyżkowe

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
331403	Technik ekonomista*	0,0071
524990	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0167
351203	Technik informatyk*	0,0179
711503	Stolarz budowlany	0,0217
235107	Pedagog	0,0241
713101	Malarz - tapeciarz*	0,0256
311303	Technik elektryk*	0,0260
263102	Ekonomista	0,0270
242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0,0303
751204	Piekarz*	0,0312
751201	Cukiernik*	0,0342
241306	Specjalista do spraw finansów	0,0417
522305	Technik handlowiec*	0,0426
512002	Kucharz małej gastronomii*	0,0490
311408	Technik elektronik*	0,0500
723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,0541
311206	Technik drogownictwa*	0,0556
211301	Chemik	0,0625
311101	Laborant chemiczny	0,0667
343101	Fotograf*	0,0667
834311	Operator suwnic (suwnicowy)	0,0667
311204	Technik budownictwa*	0,0741
515301	Gospodarz domu	0,0758
741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,0811
264201	Dziennikarz	0,0833
811101	Górnik eksploatacji podziemnej*	0,0857
322001	Dietetyk*	0,0909
722204	Ślusarz*	0,0994
143990	Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1000
723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0,1000
753702	Kaletnik*	0,1000
931207	Robotnik torowy	0,1000
512001	Kucharz*	0,1024
753105	Krawiec*	0,1091
243203	Specjalista do spraw public relations	0,1111
712602	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,1111
514101	Fryzjer*	0,1230
235912	Pedagog szkolny	0,1250
311502	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	0,1250
721208	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,1250
522301	Sprzedawca*	0,1389
325601	Ratownik medyczny*	0,1429
243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,1515

514105	Technik usług fryzjerskich*	0,1538
422301	Operator centrali telefonicznej	0,1667
752208	Stolarz meblowy	0,1667
228301	Fizjoterapeuta	0,1739
721306	Blacharz samochodowy*	0,1739
721207	Spawacz ręczny gazowy	0,1765
741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,1818
325402	Technik masażysta*	0,1875
513202	Barman	0,1887
742201	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	0,1905
933304	Robotnik magazynowy	0,1905
753303	Szwaczka	0,1948
228203	Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy	0,2000
321201	Technik analityki medycznej	0,2000
325907	Terapeuta zajęciowy*	0,2105
412001	Sekretarka	0,2105
514207	Technik usług kosmetycznych*	0,2105
731102	Mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych*	0,2222
752205	Stolarz*	0,2264
514202	Kosmetyczka	0,2286
325905	Opiekunka dziecięca*	0,2308
341205	Pracownik socjalny	0,2308
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	0,2308
912102	Pracznia	0,2353
214906	Inżynier energetyk	0,2500
221101	Lekarz	0,2500
331203	Referent (asystent) bankowości	0,2500
912103	Prasowaczka ręczna	0,2500
712601	Hydraulik	0,2632
961302	Robotnik placowy	0,2857
711502	Cieśla szalunkowy	0,2941
741201	Elektromechanik*	0,3000
722314	Tokarz w metalu	0,3284
335901	Inspektor budowlany	0,3333
515390	Pozostali gospodarze budynków	0,3333
522390	Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	0,3333
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,3333
513101	Kelner*	0,3396
432103	Magazynier	0,3404
712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0,3571
962902	Dozorca	0,3721
325401	Technik fizjoterapii	0,3750
722290	Pozostali ślusarze i pokrewni	0,3750
911206	Salowa	0,3953
252301	Administrator sieci informatycznej	0,4000
331301	Księgowy	0,4000
721301	Blacharz*	0,4000
751105	Rzeźnik - wędliniarz*	0,4000
712204	Posadzkarz*	0,4091
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	0,4211
214606	Inżynier inżynierii materiałowej	0,4286
263401	Psycholog	0,4286

321301	Technik farmaceutyczny*	0,4286
713102	Malarz budowlany	0,4500
541306	Portier	0,4667
523002	Kasjer handlowy	0,4894
216401	Inżynier ruchu drogowego	0,5000
251401	Programista aplikacji	0,5000
343301	Bibliotekarz*	0,5000
431101	Asystent do spraw księgowości	0,5000
515190	Pozostali pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0,5000
522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,5000
531104	Opiekunka dziecięca domowa	0,5000
611303	Ogrodnik*	0,5000
712501	Monter / składacz okien	0,5000
712603	Monter instalacji gazowych*	0,5000
721403	Monter konstrukcji aluminiowych	0,5000
721404	Monter konstrukcji stalowych	0,5000
732301	Introligator*	0,5000
752305	Pilarz	0,5000
811303	Wiertacz odwiertów eksploatacyjnych i geofizycznych*	0,5000
834316	Operator żurawia jezdniowego	0,5000
933309	Wagowy	0,5000
711202	Murarz*	0,5326
334306	Technik administracji*	0,5538
723105	Mechanik samochodów osobowych	0,5556
712101	Dekarz*	0,5682
818990	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5714
263505	Specjalista resocjalizacji	0,6000
932101	Pakowacz	0,6250
831205	Manewrowy	0,6429
931301	Robotnik budowlany	0,6556
832203	Kierowca samochodu osobowego	0,6562
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	0,6591
421302	Pracownik lombardu	0,6667
422602	Recepcjonista	0,7500
818204	Palacz kotłów centralnego ogrzewania gazowych	0,7500
713203	Lakiernik samochodowy	0,7692

Zamieszczona poniżej tabela przedstawia, z kolei, zawody deficytowe uszeregowane według wielkości deficytu osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2011 roku do liczby ofert pracy pozyskanych w analogicznym okresie przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu.

Tabela 37. Zawody deficytowe

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
962990	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	90,0000
962103	Dostawca potraw	20,0000
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	18,0000
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	12,3333
244101	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	11,0000
711501	Cieśla*	8,7500
741103	Elektryk*	8,3333
522304	Sprzedawca w branży spożywczej	8,0000
325101	Asystentka stomatologiczna*	7,0000
731990	Pozostali rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	6,0000
834101	Kierowca ciągnika rolniczego	6,0000
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej*	5,3333
532102	Opiekun medyczny*	5,0000
712401	Monter izolacji budowlanych*	5,0000
742203	Monter sieci telekomunikacyjnych	5,0000
962905	Szatniarz	5,0000
512090	Pozostali kucharze	4,7500
722303	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	4,6667
524404	Telemarketer	4,6000
515303	Robotnik gospodarczy	4,3846
711101	Konserwator budynków	3,7500
332203	Przedstawiciel handlowy	3,5000
711404	Zbrojarz	3,3750
722313	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	3,3333
422603	Rejestratorka medyczna	3,2857
311790	Pozostali technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	3,0000
341201	Asystent osoby niepełnosprawnej*	3,0000
341204	Opiekunka środowiskowa*	3,0000
712990	Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3,0000
722390	Pozostali ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	3,0000
814104	Wulkanizator	3,0000
912202	Operator myjni	3,0000
524902	Doradca klienta	2,8750
243305	Specjalista do spraw sprzedaży	2,5000
723104	Mechanik samochodów ciężarowych	2,5000
721290	Pozostali spawacze i pokrewni	2,3333
811105	Operator koparko - ładowarki	2,3333
932901	Konserwator części	2,3333
811190	Pozostali górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	2,1429
216601	Grafik komputerowy DTP	2,0000
413201	Operator wprowadzania danych	2,0000
441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	2,0000
742117	Serwisant sprzętu komputerowego	2,0000
821990	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	2,0000

932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2,0000
241202	Doradca finansowy	1,8571
711601	Brukarz	1,8333
411004	Technik prac biurowych*	1,7704
911203	Pokojowa	1,7143
712703	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	1,6667
932910	Pomocnik piekarza	1,5000
962906	Woźny	1,5000
524502	Sprzedawca w stacji paliw	1,4286
432102	Inwentaryzator	1,3333
712303	Tynkarz	1,3333
814290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	1,3333
732290	Pozostali drukarze	1,2500
921401	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1,2500
234113	Nauczyciel nauczania początkowego	1,2000

Kolejna tabela przedstawia zawody cechujące się równowagą pomiędzy zapotrzebowaniem a liczbą poszukujących pracy w tym zawodzie.

Tabela 38. Zawodu zrównoważone

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
941201	Pomoc kuchenna	1,069
911207	Sprzątaczką biurową	1,0641
122101	Kierownik działu marketingu	1
122102	Kierownik działu sprzedaży	1
213204	Inżynier ogrodnictwa	1
216604	Projektant grafiki	1
228190	Pozostali farmaceuci	1
235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1
242307	Specjalista do spraw kadr	1
242403	Specjalista do spraw szkoleń	1
311201	Kosztorysant budowlany	1
342306	Instruktor rytmiki	1
343203	Florysta*	1
343602	Muzyk*	1
432302	Dyspozytor transportu samochodowego	1
514203	Manikiurzystka	1
516304	Żałobnik	1
522201	Kierownik sali sprzedaży	1
522306	Technik księgarstwa*	1
611305	Ogrodnik szkółkarz	1
712490	Pozostali monterzy izolacji	1

722206	Ślusarz narzędziowy	1
753202	Krojczy	1
832202	Kierowca samochodu dostawczego	1
833101	Kierowca autobusu	1
962106	Kolporter	1
222101	Pielęgniarka	0,913

Bardzo często ma miejsce sytuacja, że bezrobotni odmawiają przyjęcia proponowanych przez Urząd Pracy ofert pracy. Przyczyną odmów przyjęcia ofert pracy, stażu, bądź szkolenia jest przede wszystkim fakt, że wiele osób bezrobotnych zgłasza się do Urzędu Pracy w związku z koniecznością uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego oraz świadczeń opieki społecznej i osoby te nie są zainteresowane pracą lub inną formą aktywizacji zawodowej.

Ponadto oferty pracy lokalnych pracodawców są często nieatrakcyjne z uwagi na minimalną płacę lub propozycje pracy w ramach umowy-zlecenia lub umowy o dzieło.

7. WNIOSKI

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu jest odzwierciedleniem zmian gospodarczych, które dokonały się w mieście. Charakteryzuje się ona przewagą zawodów związanych z tradycyjnymi gałęziami gospodarki, jakimi były w Bytomiu górnictwo i hutnictwo.

Kolejny raz potwierdza to przeprowadzona analiza, która wskazuje, że popyt na określone grupy zawodów jest kształtowany przez tendencje zawodowe, które generują pojawianie się nowych zawodów, wpływają na zanikanie zawodów istniejących oraz decydują o całkowitym braku popytu na wybrane zawody i specjalności.

Stalą od lat tendencją bytomskiego rynku pracy jest dominacja zawodów nadwyżkowych, które znacznie przewyższają liczbę zawodów deficytowych.

Wyniki przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykorzystywane są na bieżąco przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w szczególności do:

- usprawnienia działań pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o aktualnej sytuacji na bytomskim rynku pracy pod kątem szansy na uzyskanie zatrudnienia,
- korekty struktury kształcenia zawodowego w przygotowywanych corocznie wspólnie z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta „planach naborowych” do szkół ponagimnazjalnych,
- określenia odpowiednich kierunków szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych,
- usprawnienia działań Działu Doradztwa Kariery i Informacji Zawodowej poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych,
- ułatwienia realizacji aktywnych form ograniczających długotrwałe bezrobocie poprzez realizację założeń outplacementu tj. programu zwolnień monitorowanych w zakresie tworzenia oferty przekwalifikowań.

Zanalizowanie lokalnego rynku pracy jest zadaniem trudnym, czasochłonnym i kosztownym.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz wnioski sformułowane w trakcie analizy przedmiotu badania, stanowią obraz lokalnego rynku pracy, który charakteryzuje tylko pewien fragment rzeczywistości. Wolne miejsca pracy, którymi dysponował Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w minionym roku nie odzwierciedlały struktury wszystkich ofert

dostępnych na lokalnym rynku pracy. Część bezrobotnych z terenu Bytomia podjęła pracę poza jego obszarem, co sprawia, że monitoring tworzony dla lokalnego rynku pracy nie pokazuje faktycznego zapotrzebowania pracodawców na pracowników w określonych zawodach.